

Oktober: paddenstoelen

Oktober is de wijnmaand maar ook de maand dat de meeste paddenstoelen verschijnen.

We zien ze eigenlijk wel het hele jaar door vooral de overblijvende exemplaren zoals de echte tonderzwam, de berkenzwam en het elfenbankje. Er zijn echter ook paddenstoelen die speciaal in het voorjaar verschijnen zoals de morieljes.

Maar het is nu najaar, dus deze keer over de paddenstoelen die nu verschijnen en wel over een speciale groep: de buikzwammen.

Het zijn meestal niet de meest in het oog lopende, fraaie soorten zoals de vliegenzwam of de grote parasolzwam maar helemaal verborgen leven ze toch ook niet.

Ze hebben allemaal een min of meer rond vruchtlichaam waar binnen de sporen zich ontwikkelen. Zijn de sporen rijp, dan barst dat vruchtlichaam open en dan kunnen ze als een donkere rookwolk naar buiten komen en zich verspreiden.

De meest voorkomende buikzwam is de aardappelbovist. We kennen daar in Nederland drie soorten van, de kleine aardappelbovist, de gele aardappelbovist en de wortelende aardappelbovist die alle drie algemeen voorkomen. Dan kennen we ook nog de kale aardappelbovist die wat minder algemeen voorkomt en de zeldzame uige aardappelbovist.

Ze zijn, zeker voor een leek, moeilijk van elkaar te onderscheiden en zelfs kenners hebben daar soms moeite mee maar ze zijn als geslacht wel makkelijk te herkennen. Alle vijf de soorten leven in symbiose met planten.

Naast de aardappelbovisten zijn er ook de stuifzwammen. Een wat grotere groep waarvan de soorten ook soms wat moeilijk van elkaar zijn te onderscheiden maar de meest voorkomende stuifzwam is wel de parelstuifzwam. Een heel algemene soort. Alle stuifzwammen zijn saprophyten dus paddenstoelen die dood, organisch materiaal zoals vergane bladeren verteren.

Zijn dit allemaal nog redelijk kleine paddenstoelen, we komen nu bij de wat grotere soorten zoals de plooivoetstuifzwam, de ruitjesbovist en de reuzenbovist.

Reuzenbovist.

Vooraf de laatste valt iedereen meteen op. Het is een ronde, witte bol die wel een diameter van 50 cm kan bereiken dus soms groter dan een voetbal.

Hij kan ook voorkomen in bemeste weilanden en die hebben we hier genoeg. Dus als u nu in een weiland enkel grote witte bollen ziet liggen, dan heeft u de reuzenbovist gevonden.

Alle bovisten zijn saprofyten, dus opruimers van allerlei organisch afval.

Er zijn nog meer soorten buikzwammen maar die zijn erg zeldzaam dus die laat ik maar even buiten beschouwing maar een heel opvallende soort wil ik tenslotte nog wel onder uw aandacht brengen. Dat zijn de aardsterren.

Er komen in Nederland volgens het Overzicht van de Paddenstoelen in Nederland 19 soorten aardsterren voor waarvan er maar eentje vrij algemeen is: de gekraagde aardster. Alle andere soorten zijn zeldzaam.

Die gekraagde aardster heb ik de afgelopen jaren ook in Weert gevonden zelfs in de tuin van het NMC. Ook alle aardsterren zijn saprofyten dus opruimers.

Hoe zien aardsterren er uit? Kijkt u maar naar de foto. Dat is een aardster die ik in Altweerterheide heb gevonden.

Tenslotte heb ik ook maar slechts een keer een zeldzame aardster op het terrein van de Herenboeren gevonden: de baretaardster. Maar dat was helaas maar een keer.

U ziet wel, er is buiten heel veel te ontdekken. Een goede reden voor een wandeling in de natuur.

Herman Beuvers

